

Tossavainen

17.10.2024

272/04.01.01/2024

Sosiaali- ja terveystieteiden
StV@eduskunta.fi
Eduskunta

HE 127/2024 vp

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveystieteiden palveluista annetun lain muuttamisesta

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveystieteiden palveluista annettua lakia siten, että toteutuneen henkilöstömitoituksen on oltava vähintään 0,6 työntekijää asiakasta kohti.

Esitys liittyy valtion vuoden 2025 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä. Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.1.2025.

Kunta- ja hyvinvointialueyönantajat KT kiittää mahdollisuudesta lausua asiasta.

KT kannattaa ehdotettua muutosta lain 20 §:ään ja pitää tätä erittäin tarpeellisenä. Lain nopea voimaantulo on kannatettavaa.

Esityksessä on kyse vähimmäismitoituksen muutoksesta. Se helpottaa osaltaan työvoiman riittävyyttä ja saatavuutta sosiaali- ja terveystieteiden palveluissa henkilöstön eläköityessä sekä palvelutarpeen kasvaessa. KT viittaa työvoiman saatavuuden suhteen jo esityksen työllisyysvaikutusosiossakin mainittuun Kunta- ja hyvinvointialueyönantajat KT:n selvitykseen, jonka mukaan hyvinvointialueilla on tarjolla lukumääräisesti eniten täyttämättömiä tehtäviä sairaanhoitajille ja lähihoitajille (s. 18). Iäkkäiden palveluiden henkilöstötarve lisääntyy kokonaisuudessaan myös tulevana vuosina, kun palveluiden tarve kasvaa väestön ikääntymisen myötä.

Mitoitukseen ehdotetut muutokset helpottavat esityksessä todetuilla tavoin valtakunnallisesti henkilöstön saatavuutta, mikä voi antaa julkisille palveluntuottajille lisäaikaa henkilöstön saatavuutta parantavien toimenpiteiden tekemiseen.

Uudistus lisää toiminnan organisointimahdollisuuksia ja erityisesti henkilöstöresurssien joustavampaa käyttöä, mikä puolestaan parantaa henkilöstön kohdentamista iäkkäiden palveluissa. Muutokset helpottaisivat myös hyvinvointialueiden iäkkäiden palvelujen järjestämistä. Kuten esityksessä on kuvattu, jos ympärivuorokautisiin palveluihin tarvitaan vähemmän henkilökuntaa, on helpompaa saada järjestettyä riittävästi iäkkäiden ympärivuorokautisten palvelujen asiakaspaikkoja. Lisäksi henkilöstötilanteen parantaminen helpottaa myös muiden iäkkäiden palvelujen, esimerkiksi kotihoidon järjestämistä.

Kuten esityksessä on tuotu esille, henkilöstötarpeen vähentyessä voidaan vahvistaa varahenkilöstöä, täyttää tyhjiä vakansseja ja siirtää henkilöstöä kotihoitoon. Työtehtävät ja työpaikan sijainti voivat muuttua.

Tossavainen

17.10.2024

272/04.01.01/2024

KT pitää tärkeänä myös Orpon hallitusohjelmaan sisältyvää kirjausta hoivatyötä helpottavan ja potilasturvallisuutta lisäävän teknologian huomioimisesta henkilöstömitoituksen laskennassa.

KT haluaa lopuksi tuoda esiin, että palvelujärjestelmän kehittämisen ja henkilöstötarpeen suunnitelmallisen ennakkoinnin näkökulmasta tarvitsisimme ehdottomasti pitkäjänteisempää yli hallituskausien yltävää suunnitelmaa siitä, millaista sote-palvelujärjestelmää tarvittaisiin. Tämän tyyppisestä poukkoilevasta lainsäädännöstä aiheutuu tarpeettomia ja isoja transaktiokustannuksia, kun henkilöstöä siirrellään/palvelutoimintaa kehitetään eri suuntiin ja eri palvelu-/toimialasektoreiden (toimialat HVA:n sisällä, sekä yksityinen versus julkinen) välillä. Se vaikeuttaa myös ammattihenkilökohtaista koulutustarpeen ennakkointia.

KT tuo lopuksi esiin, että palvelujärjestelmän kehittämisen ja henkilöstötarpeen ennakkoinnin näkökulmasta tarvittaisiin pitkäjänteisempää yli hallituskausien yltävää näkymää siitä, millaista sote-palvelujärjestelmää tavoitellaan. Lyhyellä aikavälillä muuttuva lainsäädäntö aiheuttaa hyvinvointialueille merkittäviä transaktiokustannuksia ja vaikuttaa henkilöstövoimavarojen tarpeisiin eri palvelutoiminnoissa. Nopeasti muuttuva lainsäädäntö voi lisätä vuokratyön ja ostopalveluiden käyttöä sekä niihin liittyvien sopimusten muutostarpeita ja kustannuksia tilanteessa, jossa hyvinvointialueet samanaikaisesti sopeuttavat toimintaansa julkisen talouden raameihin.

KUNTA- JA HYVINVOINTIALUEYÖNANTAJAT KT